

Česko-indonéská spolupráce při ochraně přírody na Sumatře

Lucie Čižmářová

Indonésie patří plným právem mezi státy s megadiverzitou, tedy s v globálním měřítku mimořádně vysokou biodiverzitou, zejména druhovou bohatostí (počtem druhů). Bohužel překotné velkoplošné odlesňování,

především v důsledku výsadby palmy olejné (*Elaeis guineensis*), a vysoká míra nelegálního obchodu s faunou způsobila, že se mnozí indonéští volně žijící živočichové dostali na pokraj vyhuby.

Pohled ze sopky Sibayak (2 212 m n. m.) na sopku Sinabung (2 460 m n. m.) na severu Sumatry. Foto Lucie Čižmářová

Samice kriticky ohroženého orangutana sumaterského (*Pongo abelii*) s mládětem. Foto Lucie Čižmářová

Značnou část Sumatry stále pokrývá původní tropický deštný les. Národní park Gunung Leuser je poslední místo na světě, kde současně žije slon sumaterský (*Elephas maximus sumatranus*), nosorožec sumaterský (*Dicerorhinus sumatrensis*), orangutan sumaterský (*Pongo abelii*) a tygr sumaterský (*Panthera tigris sumatrae*). Všechny tyto druhy patří podle Mezinárodní unie ochrany přírody (IUCN) mezi celosvětově kriticky ohrožené. V roce 2014 vznikl program česko-indonéské neziskové organizace s názvem The Kukang Rescue Program zabývající se právě ochranou těchto nočních poloopic, ale třeba i luskounů. Jako klíčová v přístupu k ochraně nejen ohrožených druhů volně žijících živočichů se ukázala práce s místními komunitami.

Chycený pašerák sumaterských ohrožených volně žijících živočichů (v oranžovém). Foto Lucie Čižmářová

Endemický otloň sumaterský (*Nycticebus hilleri*) v lesích Sumatry. Foto Lucie Čizmarová

Hon na pašeráky zvířat

Ochrana přírody je nutné dělat komplexně. Pozitivní přístup na úrovni vzdělávání a práce s komunitou je důležitý, nicméně při rozsahu obchodu s ohroženými druhy zvířat, jaký v Indonésii je, je nutné se zaměřit také na vymáhání zákonů proti tomuto organizovanému zločinu. Indonésie je jedna z předních zemí nejen co do vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a výrobků z nich, ale také co do velikosti vnitrostátního obchodu. V zemi také často dochází ke zneužívání a týrání zvířat: videa s enormně drastickými záběry se prodávají zahraničním zájemcům. Mezinárodnímu týmu složenému z indonéské policie z provincie Západní Sumatra (POLDA SUMBAR), úředníků z tamní Agentury ochrany přírody (BKSDA SUMBAR), českých ochranářů včetně Kukang týmu a členů neziskové organizace Lestari se v roce 2022 podařilo dopadnout indonéského pašeráka zvířat jménem

Anglicko-environmentální škola Kukang School vzdělává místní děti s důrazem na péči o přírodu. Foto Lucie Čizmarová

Zabavená zvířata chyceného pašeráka v záchranném centru Agentury ochrany přírody (BKSDA).
Foto Lucie Čižmářová

Vpravo nahoře: Kukang tým pravidelně organizuje přednášky o ochraně přírody také na státních školách. Foto Lucie Čižmářová

Kukang kávu pěstují farmáři šetrně se chovající k sumaterské fauně.
Foto Lucie Čižmářová

V současnosti nejmenší poddruh tygra, kriticky ohrožený tygr sumaterský (*Panthera tigris sumatrae*), zachycený fotopastí rozmístěné Kukang týmem. Foto archiv autorky

Greed. Při zásahu byla zabavena kriticky ohrožená zvířata, konkrétně luskoun ostrovní (*Manis javanica*), tři mláďata chráněné kočky bengálské (*Prionailurus bengalensis*) a želva mohutná (*Manouria emys*). Greed skončil ve vězení. V návaznosti na tento úspěch se Kukang tým nadále aktivně zapojuje do boje proti pašerákům zvířat.

Nejsme na to sami

The Kukang Rescue Program vznikl jako iniciativa dvou zapálených ochranářů. Nyní za ním stojí celá řada zoologických zahrad, které nejenže vytvářejí v chovech záložní populace ohrožených druhů volně žijících živočichů (ochrana *ex situ*), ale snaží se je chránit také přímo v místě jejich přirozeného výskytu (ochrana *in situ*). Příroda v Indonésii, zemi rychlého rozvoje, čelí velkému tlaku, musíme ale najít způsob, jak uhájit místo pro její zachování. A místní lidé v tom bezesporu hrají klíčovou roli.